

## ZAPISNIK

### Delovne skupine za vzpodbujanje ustanavljanja spin-off, spin-out in visokotehnoloških zagonskih podjetij 28. 08. 2024

#### Dnevni red:

- 1) Predstavitve članov skupine in seznanitev z vlogo/nalogami delovne skupine
- 2) Razprava o trenutnem stanju in možnih ukrepih za krepitev razvoja odcepljenih in zagonskih tehnoloških podjetij
- 3) Oblikovanje sklepov
- 4) Razno

**Prisotni:** Denis Đonlagić, Gregor Rebolj, Tomaž Katrašnik, Novak Marko, Maja Tomanič Vidovič

**Upravičeno odsotni:** Igor Papič, Miran Možetič, Marko Plesko, Klemen Boštjančič, Borut Jamnik

#### **Ad. 1. Predstavitve članov skupine in seznanitev z vlogo/nalogami delovne skupine**

V začetku je bil predstavljen namen delovne skupine, ki je svetovati vladi pri oblikovanju politik za razvoj visokotehnoloških startupov, spin-off in spin-out podjetij. Skupina naj bi poiskala rešitve za spodbujanje tehnološko naprednih podjetij, predvsem z vidika sodelovanja med akademsko sfero in gospodarstvom.

Temu je sledila predstavitve udeležencev in seznanitev s svojimi vlogami v delovni skupini.

Prisotni so izpostavili tudi problematiko omejitev akademskih raziskovalcev, ki so pogosto ovirani pri prehodu iz akademske sfere v podjetništvo, ter problem bega možganov zaradi pomanjkanja podpore domačim podjetnikom in raziskovalcem, kot pomemben faktor, ki ga je potrebno upoštevati pri delovanju delovne skupine.

#### **Ad 2. Razprava o trenutnem stanju in možnih ukrepih za krepitev razvoja odcepljenih in zagonskih tehnoloških podjetij**

G. Denis Đonlagić je predstavil več ključnih izzivov:

- Nezdržljivost akademske kariere in vodenja odcepljenih podjetij, kar ovira mnoge raziskovalce pri prehodu v podjetništvo.
- Odsotnost sistemske podpore za prehod tehnologij iz laboratorijske faze (TRL 1-3) v razvojne in tržne faze (TRL 8-9), kar predstavlja ključno oviro za rast spin-off podjetij.
- Pomanjkanje poslovnih izkušenj raziskovalcev ter omejene možnosti za poslovni razvoj.
- Slabo spodbujanje spin-off podjetij v akademski sferi, kar pogosto vodi do deviantnih praks in ovir pri ustvarjanju uspešnih podjetij.

Tomaž Katrašnik je opozoril na izzive pri financiranju velikih podjetij in pomanjkanje kapitalске udeležbe, ki bi spodbudila inovacije. Gregor Rebolj je predstavil osebne izkušnje prehoda iz akademskega sveta v podjetniški sektor, ter izpostavil potrebo po večji podpori raziskovalcem pri prehodu iz raziskovalnih projektov v podjetništvo.

Razprava je opozorila tudi na težave pri financiranju deep-tech podjetij, kjer je razvojni cikel dolgotrajnejši in potrebuje večjo podporo v obliki specializiranih skladov in programov (npr. sklad Vesna in manjši sklad RUI).

Predlagane rešitve vključujejo:

- Ustanovitev in razvoj odcepljenega podjetij je potrebno prepoznati kot pomemben (vrhunski) dosežek v karieri raziskovalca/univ. učitelja. Zato ga je potrebno vključiti v oceno odličnosti posameznika tako, da se prepozna posameznikov vložek časa v odcepljeno podjetje, kot dejavnost, ki je enakovredna vrhunskemu znanstvenemu delu oz. rezultatu.
- Vzpostaviti je potrebno mehanizme za vzporedno zaposlitev in/ali povratek v inštitucije iz katerih so izšli raziskovalci-ustanovitelji odcepljenega podjetja (vsaj znotraj smiselnega časovnega obdobja, npr. 1-2 leti). Ti ukrepi lahko vsebujejo zamrznitev delovnih mest, projekte za lažjo-re-integracijo ali vzporedno zaposlitev.
- Inštitucije na katerih delajo potencialni ustanovitelji odcepljenih podjetij (JRO/univerze) morajo biti motivirane za spodbujanje svojih zaposlenih k ustanavljanju odcepljenih podjetij preko meril in evalvacijskih postopkov ter drugih vzpodbud.
- Izboljšanje okolja za spin-off podjetja, zlasti v akademski sferi, ter oblikovanje motivacijskih mehanizmov za raziskovalce.

Denis Đonlagić je opozoril tudi na potrebo po sistemski spremembi v akademski sferi, ki bi omogočila večjo podporo za spin-off podjetja in boljše pogoje za sodelovanje z gospodarstvom.

### **Ad. 3. Oblikovanje sklepov.**

1. Sklep 1: Delavna skupina predlaga nasladno definicijo pojma "visokotehnološko oz odcepljeno podjetje", ki naj bo osnova za nadaljnjo razpravo in sprejemanje ukrepov:

»Visoko-tehnološko odcepljeno ali izločeno podjetje je ustanovljeno z namenom trženja tehnološko naprednih izdelkov ali storitev na odprtem globalnem trgu. Izdelki ali storitve podjetja, ki ustvarjajo glavno prihodko, morajo temeljiti na novih znanstvenih ali tehnoloških dognanjih ali rešitvah, ki so rezultat raziskovalno-razvojnega dela udeleženih posameznikov, institucij, ali podjetij, v katerih so bila ustvarjena ta nova dognanja ali rešitve.

Odcepljena ali izločena podjetja, katerih prihodki so pretežno rezultat rutinskih inženirskih, razvojnih, prodajnih ali podobnih storitev ali izdelkov ne sodijo v to kategorijo.

V kategorijo podjetij, ki so upravičena do ugodnosti in prednosti iz naslova visoko-tehnoloških odcepljenih ali izločenih podjetij, ne sodijo tista podjetja, katerih aktivnosti sicer temeljijo na ustvarjanju novih znanstvenih ali tehnoloških dognanj ali rešitev, a večji del sredstev pridobijo iz javnih sredstev in projektov s končnim TRL 5 ali manj. Ob tem se med prihodke iz javnih sredstev ne štejejo prihodki, ki so bili pridobljeni iz javnih programov ali projektov izrecno namenjenih vzpodbujanju ali zagonu visoko-tehnoloških odcepljenih ali izločenih podjetij. «

2. Sklep 2: Predlagamo ustanovitev mehanizmov, ki bodo podpirali prehod tehnologij iz TRL 3 do TRL 6 in 8, kar je ključno za uspešen razvoj spin-off podjetij. Na primer: ARIS naj vpelje

aplikativne projekte namenjene ustanovitvi odcepljenih podjetij in prehodu iz TRL 2-3 v TRL 6. Ti projekti ne zahtevajo so-financiranja, cilj pa je ustanovitev odcepljenega podjetja.

#### **Ad. 4. Razno**

Skupina predlaga vključitev Tomaža Bizjaka kot člana v delovno skupino za vzpodbujanje spin-off, Spin-out in visokotehnoloških zagonskih podjetij zaradi njegovih praktičnih izkušenj na področju ustanavljanja Spin-off podjetij.

Datum: 28. 8. 2024